

OPGAVEHÆFTE

FORMANDSKABET BAG FACADEN

EU FORMANDSKABET
2025

INTRODUKTION

Kære underviser

Dette opgave- og elevark er udarbejdet som et praktisk supplement til lærervejledningen om Danmarks EU-formandskab 2025. Materialet kan bruges direkte i undervisningen og tilpasses klassens niveau og faglige forudsætninger.

Materialet er målrettet udskolingen og gymnasiet i samfundsfag og historie, men kan også anvendes tværfagligt, fx i dansk (arbejde med argumentation og debat) eller geografi (klima, energi og migration). Hensigten er at give eleverne en dybere forståelse af EU's rolle i verden, de samarbejdsprocesser, der binder medlemslandene sammen samt de udfordringer og konflikter, som præger unionens arbejde i dag.

Materialet er organiseret efter de fem film, der danner rammen for forløbet:

- **EU i krisernes skygge**
- **Et sikkert EU**
- **Migration i EU**
- **Et grønt EU**
- **Et konkurrencedygtigt EU**

Til hver film finder du arbejdsspørgsmål, der hjælper eleverne med at fastholde det væsentligste indhold fra filmene og åbner for refleksion. Derudover præsenteres øvelser og opgaver, som kan bruges til gruppearbejde, diskussioner og skriftlige refleksioner. Endelig indeholder materialet forslag til rollespil og dilemmaøvelser, hvor eleverne indtager forskellige landes roller og får mulighed for at opleve de forhandlinger og kompromiser, som er en central del af EU's beslutningsprocesser.

Materialet lægger op til både faglig viden, analytiske færdigheder og demokratisk dannelse. Eleverne lærer om EU og erfarer, hvordan kompromiser og samarbejder kan være både nødvendige og vanskelige, når mange forskellige interesser mødes.

Som underviser får du et fleksibelt forløb, hvor du kan vælge at arbejde med enkelte film og øvelser eller gennemføre hele forløbet som et samlet kursus.

Formandskabet bag facaden – EU
formandskabet 2025

Copyright: © 2025 Candofilm

Redaktion: Michael Schmidt-Olsen &
Daniel Schultz Madsen, Carsten Meedom

Layout og Illustrationer: Getcontent.dk

Billeder: <https://audiovisual.ec.europa.eu/>

Kontaktinformation: Candofilm &
Læringsfilm
Rødovrevej 95, st., 2610 Rødovre

Mail: info@candofilm.dk

Fri kopiering til undervisningsbrug

Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet.
Ansvar for indholdet er alene
tilskudmodtagerens

Undervisningsportalen Læringsfilm.dk

Det samlede materiale er tilgængeligt via
undervisningsportalen læringsfilm.dk.
Holdninger der præsenteres i denne
lærervejledning afspejler ikke nødvendigvis
Læringsfilms holdninger.

Læringsfilm.dk udvikler i samarbejde med
virksomheder, forskningsinstitutioner, og
NGO'er undervisningsmaterialer til
inspiration og brug i den danske
uddannelsessektor.

Fælles for materialerne er at de alle er
centreret omkring film og video, da det
rammer eleverne i et formsprog de kender
fra livet uden for skolen. Det filmiske medie
er særligt brugbart i undervisningen, da det
aktiverer flere sanser og lægger op til en
oplevelse, der er både spændende,
undersøgende og engagerende.

ARBEJDSPØRGSMAÅL

I dette afsnit præsenteres en række spørgsmål, som kan bruges som forberedelse undervejs eller som opfølgning på arbejdet med materialet. Spørgsmålene kan anvendes på forskellige måder: Individuelt, i par, i grupper, i matrix-øvelser eller i fælles klassediskussioner. Nogle spørgsmål kan med fordel stilles før filmen vises for at aktivere elevernes forhåndsviden, mens andre kan arbejdes med skriftligt under filmen eller som refleksion bagefter.

Film 1: EU i krisernes skygge

Eleverne arbejder med forståelsen af formandskabets rolle. Fokus er på, hvordan Danmark leder forhandlinger, sætter dagsordener og hjælper EU med at finde kompromiser på de kriser de står i.

- Hvad betyder det, at Danmark har EU-formandskabet?
- Hvordan kan et lille land som Danmark alligevel få stor indflydelse i EU?
- Hvilke opgaver har et formandsland i forhold til at lede møder og forhandlinger?
- Hvad er kompromisets betydning i EU-samarbejdet, og hvornår kan kompromiser være en fordel eller en ulempe?
- Hvordan kan Danmark bruge formandskabet til at sætte fokus på egne mærkesager?
- Hvad kan et formandskab ikke ændre på? Hvor går grænsen for indflydelsen?

Film 2: Et sikkert EU

Eleverne diskuterer EU's sikkerhedspolitik i lyset af krigen i Ukraine. Fokus er på forskelle mellem regioner og Danmarks rolle som brobygger.

- Hvorfor er spørgsmålet om Europas sikkerhed blevet så centralt netop nu?
- Hvordan ser Øst-, Vest- og Sydeuropa forskelligt på sikkerhed og forsvar?
- Hvorfor er nogle lande mere afhængige af NATO end af EU?
- Hvordan kan Danmark bidrage til at bygge bro mellem landene?
- Hvilke udfordringer kan der opstå, hvis EU satser på et stærkere fælles forsvar?
- Hvordan hænger økonomi, sikkerhed og befolkningernes opbakning sammen?

Film 3: Migration i EU

Eleverne arbejder med at forstå forskellene i medlemslandenes syn på migration og de konflikter, som præger EU's migrationspolitik.

- Hvorfor er migration et af EU's mest følsomme emner?
- Hvordan fordeles byrder og ansvar mellem medlemslandene?
- Hvilke værdier og konflikter spiller en rolle i migrationspolitikken?
- Hvorfor er Sydeuropa særligt presset af migration, og hvordan reagerer andre lande?
- Hvad betyder solidaritet i migrationspolitikken, og hvorfor er det svært at opnå?
- Hvordan påvirker migration både national identitet, velfærd og EU's sammenhold?

Film 4: Et grønt EU

Eleverne undersøger EU's klimamål og diskuterer de udfordringer, som byrdefordelingen skaber.

- Hvilke konkrete mål har EU sat for klima og energi?
- Hvorfor er energipolitikken vigtig både for klimaet og for Europas sikkerhed?
- Hvordan kan byrdefordelingen mellem rige og fattige lande skabe konflikter?
- Hvorfor er det vigtigt for EU at være uafhængig af russisk energi?
- Hvilke forskellige energiformer spiller en rolle i EU's omstilling (fx kul, vind, atomkraft)?
- Hvordan kan EU balancere mellem ambitiøse mål og hensynet til økonomisk konkurrenceevne?

Film 5: Et konkurrencedygtigt EU

Eleverne diskuterer EU's økonomiske udfordringer og hvordan unionen kan fastholde sin plads globalt.

- Hvorfor er budgetforhandlinger så politisk sprængfarlige i EU?
- Hvordan kan EU styrke sin konkurrenceevne i forhold til USA og Kina?
- Hvordan kan Danmark som lille land få indflydelse på EU's økonomiske politik?
- Hvilke dilemmaer opstår, når nogle lande vil investere mere i fælles projekter, mens andre ønsker at beskytte deres nationale suverænitet?
- Hvordan kan økonomi og klima hænge sammen i EU's fremtidige strategi?
- Hvad betyder konkurrenceevne i praksis for borgere i EU – fx i forhold til arbejdspladser, teknologi og handel?

OPGAVER // ØVELSER

I det følgende findes en række opgaveforslag til brug i undervisningen. Forslagene er justerbare og tænkt som inspiration til planlægningen af undervisningsforløb. De kan anvendes fleksibelt – som korte aktiviteter i en enkelt lektion eller som længerevarende projekter, der går på tværs af fag.

Film 1: EU i krisernes skygge

Gruppearbejde: Eleverne laver en mindmap over Danmarks rolle som formand og diskuterer, hvordan formandskabet kan give indflydelse.

Klassediskussion: Hvornår kan kompromiser være en styrke, og hvornår kan de være en svaghed?

Mini-research: Eleverne undersøger tidligere danske EU-formandskaber og sammenligner med 2025.

Perspektivøvelse: Diskutér, hvordan Danmark som lille land kan sætte dagsordenen i et fællesskab med 27 medlemslande.

Film 2: Et sikkert EU

Gruppearbejde: Eleverne repræsenterer forskellige regioner (Øst-, Vest-, Syd- og Nordeuropa) og analyserer deres syn på sikkerhed.

Debat: Skal EU satse på mere selvstændigt forsvar eller støtte sig til NATO?

Caseanalyse: Eleverne arbejder med aktuelle artikler om krigen i Ukraine eller NATO-topmøder og vurderer, hvordan de påvirker EU.

Perspektivøvelse: Diskutér, hvordan forsvar hænger sammen med økonomi, migration og klima.

Kreativ opgave: Eleverne udarbejder en fiktiv ”pressemeddelelse” efter et EU-topmøde om forsvar, hvor de skal forklare, hvilke kompromiser, man er nået frem til.

Film 3: Migration i EU

Gruppearbejde: Eleverne repræsenterer regioner og laver en liste over deres interesser og udfordringer.

Klassediskussion: Hvorfor er det svært at finde fælles løsninger på migration?

Dilemmaøvelse: Hvert land får et bestemt antal flygtninge, de skal tage imod, og skal argumentere for eller imod byrdefordelingen.

Interviewprojekt: Eleverne interviewer familie eller bekendte om deres syn på EU’s migrationspolitik og fremlægger resultaterne.

Perspektivopgave: Eleverne sammenligner EU’s tilgang til migration med en anden region i verden (fx USA eller Australien).

Kreativ opgave: Eleverne skriver et debatindlæg eller læserbrev om migration set fra et udvalgt EU land.

TIP TIL LÆREN

Tip til læren: På læringsfilm.dk kan eleverne downloade dokumenter og rapporter, som omhandler temaerne. De fleste af teksterne, som er i ressourcerummet, er på dansk og nogle få på engelsk.

Film 4: Et grønt EU

Gruppearbejde: Hvert hold repræsenterer et land (fx Polen, Tyskland, Italien, Danmark) og udarbejder en præsentation af landets position.

Simulation: Klimatopmødet 2030, hvor eleverne forhandler en fælles aftale.

Dataøvelse: Eleverne finder statistik om CO₂-udledning i forskellige EU-lande og laver grafer.

Perspektivopgave: Undersøg, hvordan EU's klimabeslutninger påvirker hverdagen i Danmark (fx transport, energi, priser).

Kreativ opgave: Eleverne designer en plakat-kampagne for at få EU's borgere til at støtte grøn omstilling.

Sammenligning: Eleverne undersøger, hvordan USA eller Kina arbejder med klima – og hvad EU kan lære af det.

Film 5: Et konkurrencedygtigt EU

Debatøvelse: Klassen deles i to hold, hvor det ene argumenterer for mere fælles EU-investering, og det andet for mere national suverænitet.

Perspektiv: Eleverne undersøger, hvordan EU's økonomiske beslutninger påvirker hverdagen i Danmark (fx priser, arbejdspladser, uddannelsesmuligheder).

Research-opgave: Eleverne finder eksempler på, hvordan EU støtter virksomheder og regioner gennem fonde.

Dilemmaøvelse: Skal EU udvide med nye medlemslande – og hvordan vil det påvirke økonomien?

Kreativ opgave: Eleverne laver en fiktiv reklamefilm for EU som "verdens stærkeste økonomi i 2050".

Analyse: Eleverne sammenligner EU's konkurrenceevne med USA's og Kinas ud fra begreber som innovation, teknologi og arbejdsstyrke.

Yderligere arbejdsformer

Gruppearbejde i mindre enheder: Undersøg, hvilke danske virksomheder eller områder der nyder godt af EU-støtte, og præsenter resultaterne mundtligt eller skriftligt.

Individuel refleksion: Eleverne skriver en kort tekst: *"Hvis jeg var EU-formand, ville jeg prioritere ... fordi ..."*

Interviews i lokalområdet: Lad eleverne tale med familie eller bekendte om deres kendskab til EU og brug arbejdsspørgsmålene som baggrund for interviewene. Resultaterne kan samles i en fælles "EU-barometer" i klassen.

Tværfaglig aktivitet: Eleverne kan arbejde med klimadata (naturfag/geografi) eller argumentation (dansk) som en del af opgaverne.

Rollespillet - Formandskabet

I dette rollespil simulerer eleverne et møde i Rådet for Den Europæiske Union, hvor Danmark i 2025 sidder i formandsstolen. Formålet er, at eleverne skal opleve, hvordan Rådet arbejder i praksis, og hvor vanskeligt det kan være at nå frem til enighed, når 27 medlemslande med meget forskellige interesser skal træffe fælles beslutninger.

Rollespillet tager udgangspunkt i fem centrale politiske områder, som også afspejles i filmene i undervisningsmaterialet: formandskabets rolle, Europas sikkerhed, migration, klima og konkurrenceevne. Hvert scenarie stiller eleverne over for et dilemma, hvor de både skal varetage deres eget lands nationale interesser og samtidig bidrage til, at den europæiske beslutningsproces kan forløbe gnidningsløst.

Hver elev eller gruppe repræsenterer et medlemsland. Eleverne har til opgave at researche sig frem til landets interesser, ”røde linjer” og mulige samarbejds punkter. Eleverne skal ud fra disse oplysninger formulere deres landes position, forhandle med de andre lande og søge kompromiser.

Formanden, som repræsenterer Danmark, har en særlig rolle. Formanden skal lede mødet, give ordet til de forskellige lande, opsummere forslag og forsøge at samle et flertal bag en fælles beslutning. Formanden fungerer dermed både som ordstyrer og som brobygger mellem de mange forskellige interesser i rummet.

For at skabe en realistisk fornemmelse af EU’s beslutningsproces kan der også inddrages repræsentanter for Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet, som spiller med i forhandlingerne. På den måde får eleverne et mere nuanceret billede af, hvordan forskellige institutioner bidrager til at forme EU’s politik.

Rollespillet giver eleverne mulighed for at træne argumentation, samarbejde og kompromissøgning, samtidig med at de får en konkret erfaring med EU’s politiske maskinrum.

Overordnet læringsmål:

Målet er at få eleverne til at opleve, hvordan europæisk beslutningstagning fungerer, og forstå, at forskellige nationale og andre interesser spiller en rolle.

Materialer

- Navneskilte eller A4-ark med landenes navne
- Tavle eller flipover til at samle forslag og aftaler
- Stopur eller ur, så tidsrammen overholdes
- Computer til research og afstemning

Tidsramme

Introduktion (10 min.)

Læreren præsenterer scenariet og forklarer baggrunden. Eleverne får tildelt et EU-land, som de skal repræsentere i Rådet. En gruppe for tildelt formandsstolen (Danmark).

Forberedelse i grupper (15 min.)

Eleverne skal lave research for at finde ud af landets position i forhold til opstillede scenarier. Eleverne diskuterer i deres landeteam, hvordan de vil argumentere, hvilke krav de vil stille, og hvor de kan være villige til at give indrømmelser.

Forhandling i rådet (45–60 min.)

Danmark åbner mødet som formand og giver ordet rundt til de forskellige lande. Læreren kan fungere som vejleder og hjælpe formanden med at holde styr på taletid og opsummere, hvad der er blevet foreslået. Forhandlingen afsluttes, når enten et kompromis er opnået, eller når tiden løber ud.

Opsamling i plenum (15 min.)

Klassen diskuterer:

- Hvilke kompromiser blev indgået?
- Hvem måtte give mest?
- Hvad fortæller øvelsen om EU's måde at arbejde på?

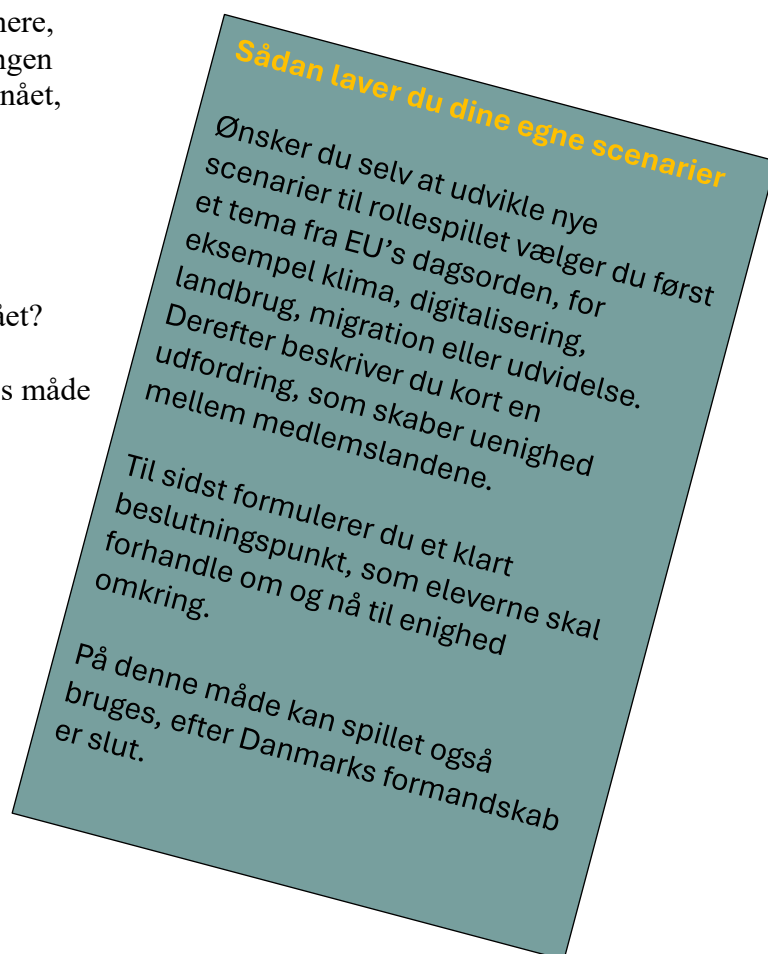
Forberedelse.

Som lærer bør du inden timen forme grupperne og udvælge det antal lande, som indgår i scenariet.

Research selv hvad landets interesser, dets "røde linjer" (hvad landet absolut ikke kan acceptere) samt forslag til mulige kompromier i forhold til opstillede scenarier.

Du kan vælge at fordele alle elever på et begrænset antal lande, typisk fem-seks, så grupperne ikke bliver for små.

Derudover er det en god idé at lave navneskilte til bordene, så stemningen minder om et egentligt rådsmøde.

Sådan spilles spillet

Åbning af mødet

Spillet begynder med, at formanden, Danmark, åbner mødet. Derefter får Europa-Kommissionen (spillet af læreren) ordet. Kommissionen fremlægger et forslag, for eksempel et nyt direktiv, og læser det højt for de deltagende lande. Herefter går ordet på skift til medlemslandene, som hver især fremlægger deres holdning til forslaget.

Eleverne opfordres til at notere, hvad de enkelte medlemslande og Europa-Parlamentet mener, og læreren kan samle synspunkterne på tavlen.

Første afstemning

Når alle lande har præsenteret deres position, gennemføres en første afstemning. Resultatet vil vise, at der ikke er opnået flertal. Pointen er at vise eleverne, at EU-lovgivning sjældent kan vedtages uden efterfølgende forhandlinger og kompromiser. Stemmerne registreres på computer, i Excel eller i et fælles skema.

Forhandlingsfasen

Efter den indledende afstemning indledes forhandlingsfasen. Her søger eleverne alliancer og forsøger at finde kompromiser. De skal hele tiden balancere mellem at varetage deres nationale interesser og at medvirke til, at EU kan træffe fælles beslutninger. Diskussionerne kan foregå både i plenum og i mindre ”uformelle samtaler”, som spejler virkelighedens forhandlinger bag lukkede døre.

Det er tilladt at anmode Kommissionen om at ændre forslaget. Hvis der fremlægges en ny version, diskuteres den på ny, og formanden styrer debatten, så alle væsentlige synspunkter kommer frem.

Forhandlingsfasen kan med fordel afvikles under tidspres, så eleverne tvinges til at prioritere og indgå kompromiser.

Formandens rolle er her særlig vigtig:

Danmark skal skabe alliancer og forsøge at samle landene bag en løsning, der er i tråd med direktivet.

Anden runde

Når Kommissionen har præsenteret et ændret (eller uændret) forslag, beder formanden udvalgte ministre om at give deres vurdering. Debatten fortsætter kort, og læreren kan samle de vigtigste kompromisforslag på tavlen, så det bliver tydeligt for alle, hvad der forhandles om.

Endelig afstemning

Til sidst vurderer formanden, om der ligger et realistisk kompromis på bordet, og gennemfører en endelig afstemning. Denne viser, om det lykkes at samle et flertal bag forslaget. Resultatet er ikke afgørende i sig selv, men skal illustrere, hvor vanskeligt det kan være at nå til enighed i EU. Stemmerne registreres på samme måde som tidligere, og resultatet gennemgås i plenum.

Opsamling og refleksion

Rollespillet afsluttes med en fælles opsamling. Klassen diskuterer, hvilke argumenter der var stærkest, hvilke kompromiser der blev indgået.

- Hvilke argumenter var mest fremtrædende under forhandlingerne?
- Hvilke kompromiser blev indgået, og hvorfor?
- Hvorfor lykkedes det – eller lykkedes det ikke – at nå til enighed?
- Hvad fortæller øvelsen om EU's måde at samarbejde på?

Scenarier

Her finder du fem scenarier, som er direkte knyttet til filmene i undervisningsmaterialet. Scenarierne giver eleverne konkrete dilemmaer at forhandle om i Rådet for Den Europæiske Union, hvor Danmark i 2025 har formandskabet. Hvert scenarie lægger op til, at klassen skal nå frem til en fælles beslutning, selv om landene har forskellige interesser og prioriteringer.

Scenarie 1: EU I krisernes skygge

Danmark har som formandsland fremlagt en arbejdsplan for EU's næste seks måneder. Landene er uenige om, hvad der skal stå øverst.

Opgave: Eleverne skal nå til enighed om en fælles prioriteringsliste med tre centrale områder, som skal have førstepladsen på EU's dagsorden.

Scenarie 2: Et sikkert EU

Krigen i Ukraine fortsætter, og EU diskuterer, hvor meget man skal investere i fælles forsvar. Østlandene ønsker en markant oprustning, mens Sydeuropa frygter økonomiske byrder.

Opgave: Eleverne skal forhandle sig frem til en beslutning om, hvorvidt EU skal oprette en fælles forsvarsfond, og i givet fald hvor stor den skal være (fx lille, mellem eller stor).

Scenarie 3: Migration i EU

Antallet af asylansøgere til EU er stigende, og byrdefordelingen er til debat. Sydeuropa kræver solidaritet, Nordeuropa og Østlandene tøver.

Opgave: Eleverne skal beslutte, om EU skal indføre en fordelingsnøgle for flygtninge. Hvis ja, skal de fastlægge, hvilke kriterier der skal gælde (fx økonomisk styrke, befolkningstal eller frivillighed).

Scenarie 4: Et grønt EU

EU har besluttet at reducere CO₂-udledningen med 55 % i 2030, men uenigheden handler om byrdefordelingen.

Opgave: Eleverne skal enes om, hvordan reduktionerne skal fordeles: Skal alle lande reducere med samme procent, eller skal rige lande tage en større del af byrden? Skal der oprettes en **fælles klimafond**, der støtter de lande, som har sværest ved at omstille sig?

Scenarie 5: Et konkurrencedygtigt EU

EU er presset af USA og Kina. Nogle lande ønsker flere fælles investeringer, andre vil holde fast i national kontrol.

Opgave: Eleverne skal blive enige om, hvor mange penge EU skal afsætte til en fælles innovations- og teknologifond. De skal også beslutte, om midlerne primært skal bruges på grøn teknologi, digitalisering eller støtte til små og mellemstore virksomheder.